

PRAKSISOVERSIGT · AFGIFTSRET

Praksisoversigt over mineralvandsafgift – afgiftspligtigt vareområde for læskedrikke

Afgrænsningen af »lignende læskedrikke« i mineralvandsafgiftslovens § 1, stk. 1, nr. 1 – og de processuelle følger af et uklart vareområde

Version 2 Opdateret 22. jul. 2026 23 afgørelser · 2010-2025

[Læs online](#)

INTRODUKTION

Punktafgiften på mineralvand, limonade og »lignende læskedrikke« blev halveret pr. 1. juli 2013 og ophævet helt pr. 1. januar 2014, men praksis om det afgiftspligtige vareområde har fortsat betydning – dels for åbne afgiftsperioder og straffesager fra tiden før ophævelsen, dels fordi den samme afgrænsningsteknik genfindes i chokoladeafgiftslovens dækningsafgift og i emballageafgiftens volumenbaserede vareområde. Praksis er helt overvejende Landsskatterettens, med Østre Landsret som eneste egentlige domstolsinstans på vareområdet. To hovedspor tegner sig: dels en indholdsbarer afgrænsning, hvor det bagvedliggende indhold – ikke markedsføringen eller varebetegnelsen – afgør afgiftspligten, dels en meget objektiv håndhævelse af regnskabs-, følgeseddel- og hæftelsesreglerne ved kontrolbesøg og grænsekontrol.

PRINCIPPER UDLEDT AF PRAKSIS

- 01** Drikkevarer uden mælkeindhold, der består af vand, smag og/eller sødestoffer, kunne henføres under »lignende læskedrikke« i mineralvandsafgiftslovens § 1, stk. 1, nr. 1, uanset at produkterne blev markedsført som helse-, sports- eller vitaminprodukter.
- 02** Mælkebaserede proteindrikke faldt efter en konkret vurdering uden for »lignende læskedrikke«, fordi de ikke havde karakter af læskedrik – mælkeindholdet var afgørende, ikke varebetegnelsen.
- 03** Betegnelsen »lignende læskedrikke« var ikke juridisk defineret; det bagvedliggende indhold i produktet, ikke dets markedsføring eller navn, var afgørende for afgiftspligten.
- 04** Når lovens ordlyd ikke gav en klar beskrivelse af det afgiftspligtige vareområde, og skattemyndighederne ikke havde opstillet retningslinjer, kunne afgiften alene kræves med fremadrettet virkning – ikke som efteropkrævning bagud.
- 05** Havde myndighederne derimod offentliggjort en fortolkning (fx i Punktafgiftsvejledningen), kunne virksomhedens ukendskab til reglerne ikke føre til, at afgiften kun blev pålagt fremadrettet.

- 06 Afgrænsningen over for juice, nektar og saft skete efter fødevarelovgivningens definitioner (saftbekendtgørelsen): nektar af frugtsafter, der ikke er drikkelige i naturlig tilstand, faldt uden for, men blev afgiftspligtig som læskedrik, hvis mindstekravet til frugtindhold ikke var opfyldt.
- 07 Proteinbarer, der ikke var karaktergivende chokolade- eller sukkervarer, faldt uden for chokoladeafgiftslovens kapitel 1 og blev i stedet ramt af dækningsafgiften i chokoladeafgiftslovens § 22.
- 08 Østre Landsret fastslog, at »chokoladevarer« omfatter varer, hvor chokoladen er karaktergivende, og at pris, ernæringsindhold og aftagergruppe ikke indgår i afgrænsningen efter chokoladeafgiftslovens § 1, stk. 1, nr. 1.
- 09 Afgiftspligten blev udløst af, at afgiftspligtige varer befandt sig i forretningslokalet – det var uden betydning, om varerne var udbudt til salg eller alene bestemt for indehaveren og personalet.
- 10 Følgesedler, kvitteringer eller fakturakopier skulle være til stede på forretningsstedet ved kontrollen; efterfølgende fremlagte fakturaer kunne ikke reparere manglen, når regnskabet i øvrigt ikke kunne henføre bilagene til de fundne varer.
- 11 Leverandørerklæringer om at bære det fulde ansvar for manglende afgift fritog ikke detailvirksomheden for den objektive hæftelse efter mineralvandsafgiftslovens § 25, stk. 1.
- 12 Manglende forskriftsmæssigt regnskab gav adgang til skønsmæssig ansættelse efter opkrævningslovens § 5, stk. 2 – også ved helt bagatelagtige beløb.
- 13 Ikke-forklarlige optællingsdifferencer (svind) på et færdigvarelager blev anset for »udlevering« efter mineralvandsafgiftslovens § 6, stk. 1, og var dermed afgiftspligtige, uanset at loven – modsat øl- og vinafgiftsloven – ikke udtrykkeligt nævnte svind.
- 14 Ved indførsel fra andre EU-lande skulle afgiften svares ved varemodtagelsen efter § 10 a, stk. 1, medmindre der var tale om privat indførsel til eget brug.
- 15 Overskred den indførte mængde de vejledende mængder i cirkulationsdirektivet væsentligt, påhvilede bevisbyrden for privat brug indføreren – udokumenterede forklaringer om forestående fester løftede den ikke.
- 16 For mineralvand fandtes ingen selvstændig vejledende mængde; praksis tog udgangspunkt i de vejledende mængder for øl (110 liter) og vurderede den samlede indførsel.
- 17 Ved systematisk grænsehandel med videresalg blev der statueret uregistreret virksomhed med skønsmæssig ansættelse på tværs af mineralvands-, øl-, emballageafgift og erhvervesmoms.
- 18 Ophævelsen af mineralvandsafgiftsloven pr. 1. januar 2014 indebar ingen omvurdering af strafværdigheden; overtrædelser begået før ophævelsen bedømmes fortsat efter loven på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 3, stk. 1, 2. pkt.

Lovgrundlaget: fire varegrupper i § 1, stk. 1, og en udefineret hovedkategori

Mineralvandsafgiften havde sit sidste konsoliderede udtryk i lovebekendtgørelse nr. 419 af 7. maj 2012. Det afgiftspligtige vareområde var afgrænset i [mineralvandsafgiftslovens § 1, stk. 1](#), der lød:

Der svares afgift af følgende varer:

1. Mineralvand, limonade og lignende læskedrikke, dog bortset fra vin og frugtvin med et alkoholindhold på højst 1,2 pct. vol,
2. sådanne frugt- og grøntsagssaft, most og lignende varer, der er umiddelbart drikkelige, og som er tilsat kulsyre,
3. nektar fremstillet af sådanne frugtsaft, der er umiddelbart drikkelige, og
4. læskedrikkoncentrater, der er bestemt til erhvervsmæssig fremstilling af kulsyreholdige læskedrikke i læskedrikautomater og lignende apparater.

Hertil kom en snæver negativ afgrænsning i [§ 1, stk. 2](#):

Der svares ikke afgift af mineralvand, som er usødet og ikkearomatiseret, samt af ikkekulsyreholdige læskedrikke, der fremstilles i læskedrikautomater og lignende apparater og udskænkes i glas eller bægge.

Strukturen er værd at hæfte sig ved. Nr. 2-4 er teknisk præcise: de knytter afgiftspligten til objektivt konstaterbare egenskaber (kulsyretilsætning, umiddelbar drikkelighed, anvendelse i automater). Nr. 1 er derimod en **åben hovedkategori** bygget op om et udefineret sammenligningsbegreb – »lignende læskedrikke«. Det er netop denne asymmetri, der har genereret praktisk talt hele fortolkningspraksis på området, og som i sidste ende fik Landsskatteretten til at begrænse efteropkrævningen i den centrale afgørelse [12-0189017](#).

De øvrige bærende bestemmelser var:

Bestemmelse	Funktion
§ 6, stk. 1 (afgiftspligtig mængde)	Registrerede virksomheder opgjorde afgiften på grundlag af udleveringen fra virksomheden; afgiftsperioden var måneden
§ 10 a, stk. 1	Afgift ved varemodtagelse her i landet; erhvervsdrivende varemodtagere skulle registreres, før varerne blev afsendt fra udlandet
§ 12, stk. 1-5	Regnskabs-, faktura- og følgeseddelkrav, herunder pligt til at opbevare dokumentation på forretningsstedet
§ 25, stk. 1	Objektiv hæftelse for den, der overdrager, erhverver, tilegner sig eller anvender uberigtigede varer

Når regnskabsgrundlaget ikke kunne bære en opgørelse, kunne tilsvaret ansættes skønsmæssigt efter [opkrævningslovens § 5, stk. 2](#) – den bestemmelse, der bærer det store flertal af de offentliggjorte kiosk- og detailsager.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1, 2](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 10a, stk. 1](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12, stk. 1-5](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 25, stk. 1](#)

[Opkrævningsloven § 5, stk. 2](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer

11.03.2013

§ 2 Vareområdets historiske arc: fra forbrugsafgiftslovens § 6 til den selvstændige mineralvandsafgiftslov

Afgiften var oprindeligt fastsat i § 6 i lov om forskellige forbrugsafgifter. Landsskatteretten gennemgik hele forhistorien i **SKM2009.216.LSR** ([sagsnr. 07-02762](#)), og gennemgangen er stadig den bedste samlede kilde til lovgivers hensigt med vareområdet.

Ved **lov nr. 509 af 18. december 1970** blev der indsat en fritagelse for saft, most og lignende frugtdrikke. Af forarbejderne fremgår:

Det må anses for rimeligt, at saft og most ligestilles i afgiftsmæssig henseende, og forslaget går derfor ud på dels at præcisere, at safter er afgiftsfri, dels at udvide afgiftsfritagelsen til også at omfatte most og lignende frugtdrikke, som på samme måde som most måtte blive klassificeret som næringsmidler.

Ved **lov nr. 193 af 18. maj 1982** blev fritagelsen indskrænket til varer uden kulsyre, og bemærkningerne (L 126) knyttede udtrykkeligt afgrænsningen til fødevarelovgivningen:

Ændringen, der vedrører mineralvandsafgiften, tilsigter at tydeliggøre, at frugtdrikke, der er klassificeret som næringsmidler, jfr. Miljøministeriets bekendtgørelse nr. 451 af 12. september 1978 om frugt og grøntsagssaft m.m., ikke er omfattet af afgiftsfritagelsen, når disse varer er tilsat kulsyre.

Den selvstændige lov kom med **lov nr. 577 af 15. december 1983** om afgift af mineralvand, visse safter samt læskedrikkoncentrater mv., hvorved forbrugsafgiftslovens § 6 blev ophævet. Vareområdet blev herefter justeret ad flere omgange:

- **1992** (ændringer som følge af EF's indre marked): undtagelsen for vin og frugtvín med et alkoholindhold på højst 1,2 pct. vol. blev indsat, omtalen af cider udgik, og bestemmelsen om vinsæt blev ophævet.
- **Lov nr. 376 af 19. maj 1994:** § 1, stk. 1, blev nyaffattet, så afgiftspligten blev udvidet til også at omfatte læskedrikkoncentrater til erhvervmæssig fremstilling af kulsyreholdige drikke i automater (den nuværende nr. 4).
- **2009:** afgiften blev differentieret efter sukkerindhold – 108 øre pr. liter for sukkerholdige og 57 øre for sukkerfrie varer. Forarbejderne understreger udtrykkeligt, at satsomlægningen ikke rørte ved vareområdet: »Forslaget udvider ikke anvendelsesområdet for mineralvandsafgiftsloven.«
- **2011-2012:** satsen for sukkerholdige varer blev hævet fra 108 til 158 øre pr. liter, og satserne blev indekseret ved [lov nr. 924 af 18. september 2012](#).

Det er altså gennemgående: **satserne blev flyttet mange gange, vareområdet stort set aldrig**. Formuleringen »lignende læskedrikke« stod uændret fra 1983 til ophævelsen – og blev aldrig defineret hverken i loven eller i forarbejderne.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 2, stk. 1](#)

»Lignende læskedrikke«: det bagvedliggende indhold, ikke § 3 markedsføringen, er afgørende

Den bærende afgørelse er Landsskatterettens kendelse af 11. marts 2013 i sag [12-0189017](#). Sagen angik en grossist- og produktionsvirksomhed, der lod proteinbarer og protein-/vitamindrikke fremstille i udlandet efter egne opskrifter og markedsførte dem over for sundheds-, helse- og fitnessorienterede forbrugere. Selskabet var ikke registreret for mineralvands-, chokolade- eller emballageafgift, og SKAT ansatte mineralvandsafgiften skønsmæssigt til 247.150 kr. for drikkeprodukter uden mælk.

SKAT byggede på en udvidende fortolkning, hvorefter alle drikkeklare produkter med smag og/eller sukker var omfattet, uanset mælkeindhold og tilsætningsstoffer. Selskabet gjorde omvendt gældende, at afgiftspålæggelse kræver udtrykkelig lovhjemmel, og at markedsføringen som kosttilskud til idrætsudøvere adskilte produkterne fra traditionelle læskedrikke.

Landsskatteretten delte produkterne i to:

Produkttype	Resultat efter § 1, stk. 1, nr. 1
Drikkeprodukter uden mælk (vand, smag og/eller sødestoffer)	Omfattet af »lignende læskedrikke«
Drikkeprodukter med mælk (evt. tillige vand, smag og/eller sødestoffer)	Ikke omfattet – havde efter en konkret vurdering ikke karakter af læskedrik

Afgørende var, at betegnelsen »lignende læskedrikke« ikke er juridisk defineret, og at det derfor er **det bagvedliggende indhold**, der styrer afgiftspligten. Markedsføringen som helse- eller sportsprodukt var uden betydning for de mælkefri produkter – men mælkeindholdet var afgørende for de mælkeholdige, der dermed faldt uden for afgiften.

Afgørelsen blev for så vidt angår drikkevarerne og to typer proteinbarer indbragt for domstolene og afgjort af Østre Landsret i [SKM2015.654.ØLR](#) ([12. afdeling, B-271-14](#)), hvor landsretten i sin vurdering af drikkeprodukterne netop lagde vægt på, at »selskabets drikkeprodukter indeholder vand, smag« og sødestoffer. Sondringen mellem mælkefri og mælkeholdige drikkevarer er dermed bekræftet på domstolsniveau og udgør den centrale materielle test for vareområdet.

Den samme indholdsorienterede tilgang genfindes i [SKM2009.216.LSR](#), hvor Landsskatteretten afviste, at varebetegnelsen kunne være styrende: kun varer, der reelt opfyldte fødevarelovgivningens definition af frugtsaft, kunne benævnes juice, og brugen af den betegnelse ændrede ikke ved den afgiftsmæssige kvalifikation.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1](#)[Opkrævningsloven § 5, stk. 2](#)

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer

11.03.2013

Juice, nektar og saft: afgrænsningen efter saftbekendtgørelsen og § 4 fødevarelovgivningen

Hvor § 1, stk. 1, nr. 2 og 3, taler om »frugt- og grøntsagssaft, most og lignende varer« og »nektar«, har praksis udfyldt begreberne med fødevarelovgivningens definitioner. Det centrale er [SKM2009.216.LSR](#) (-

sagsnr. 07-02762), hvor en kolonial- og engrosvirksomhed blev afkrævet 792.155 kr. i mineralvandsafgift af importerede »juice«-produkter.

SKAT havde indhentet vareprøver og gennemgået varedeklarationerne for at fastslå purémængde og nektarkategori efter Fødevarestyrelsens dagældende bekendtgørelse nr. 878 af 30. oktober 2003 om frugtsaft mv. (i dag afløst af [bekendtgørelse om frugtsaft m.v.](#)). Systematikken var:

- Nektar fremstillet af frugtsafter, der **ikke** er drikkelige i naturlig tilstand (nektar I- og II-varer), var ikke omfattet af afgiftspligten.
- Opfyldte et sådant nektarprodukt – fx efter yderligere tilsætning af vand eller sukker – ikke kriterierne for nektar I og II, blev det afgiftspligtigt som **læskedrik** efter § 1, stk. 1, nr. 1.
- Nektar fremstillet af umiddelbart drikkelige frugtsafter (nektar III-varer – æble, pære, appelsin, drue) var afgiftspligtigt efter nr. 3.

Landsskatteretten tiltrådte denne metode og udtalte:

Den af SKAT foretagne og offentliggjorte fortolkning af mineralvandsafgiftslovens § 1, hvorefter det afgiftspligtige område afgrænses i overensstemmelse med regler fastsat med hjemmel i lov om fødevarer, ses ikke at være i uoverensstemmelse med bestemmelsens ordlyd.

Retten støttede sig samtidig på forarbejderne til forbrugsafgiftsloven, hvorefter der ved afgrænsningen skulle henses til, hvilke produkter der var klassificeret som næringsmidler i levnedsmiddellovgivningen. Klagerens indvending om, at saftbekendtgørelsen var udstedt på fødevareområdet og ikke burde bruges som »løftestang for at pålægge en afgift«, blev afvist.

Det praktiske resultat er en **to-trin test**: (1) opfylder produktet fødevarelovgivningens mindstekrav til frugtindhold i den relevante nektarkategori? og (2) hvis ikke – så er restkategorien »lignende læskedrikke« i nr. 1 opsamlingsbestemmelsen. Kun varer, der reelt udgjorde frugtsaft drikkelig i naturlig tilstand, kunne betegnes juice, og disse var alene afgiftspligtige, hvis de var tilsat kulsyre, jf. nr. 2.

For koncentreter gælder en beslægtet sontring. I **SKM2003.575.LSR** (sagsnr. 2-6-1635-0018) blev BIB-bokse med et koncentrat til fremstilling af læskedrikke ved tilsætning af vand og kulsyre – typisk til postmix-anlæg på restauranter og værtshuse – anset for salgsemballage, mens selve koncentratets afgiftsmæssige stilling måtte bedømmes selvstændigt. Det illustrerer, at koncentratreglen i § 1, stk. 1, nr. 4, var snævert knyttet til erhvervsmæssig fremstilling i automater og lignende apparater.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1](#)

§ 5 Uklart vareområde som retlig grænse for efteropkrævning – fremadrettet virkning

Den mest vidtrækkende del af [12-0189017](#) er ikke den materielle kvalifikation, men den **tidsmæssige begrænsning** af afgiftskravet.

Landsskatteretten nåede frem til, at selskabets mælkefri drikkeprodukter i og for sig var omfattet af »lignende læskedrikke«. Men fordi betegnelsen ikke gav en klar beskrivelse af det afgiftspligtige vareområde, og fordi SKAT ikke havde opstillet klare retningslinjer for afgrænsningen, skulle selskabet **alene afregne afgiften**

med fremadrettet virkning. SKATs afgørelse om efteropkrævning for den forudgående periode blev ændret. Bemærkelsesværdigt havde SKAT selv anlagt samme betragtning for de mælkeholdige produkter, hvor afgiftspligten var fastsat med virkning fra 1. april 2012 uden bagudrettet opkrævning – Landsskatteretten gik blot skridtet videre og udstrakte princippet til de mælkefrie produkter, samtidig med at de mælkeholdige helt faldt ud af afgiftspligten.

Princippet skal læses sammen med **SKM2009.216.LSR**, hvor den tilsvarende subsidiære påstand blev **afvist**. Forskellen er afgørende: i juicesagen havde skattemyndighederne offentliggjort en fortolkning af vareområdet i Punktafgiftsvejledningens afsnit B.4.1.1, herunder den konkrete kobling til saftbekendtgørelsens nektarkategorier. Landsskatteretten kunne derfor konstatere:

Da virksomhedens ukendskab til de gældende regler ikke kan tillægges betydning, og den subsidiære påstand derfor ej heller kan tages til følge, og da den af SKAT foretagne opgørelse i øvrigt kan tiltrædes, stadfæstes den påklagede afgørelse.

To betingelser skal altså være opfyldt, før et afgiftskrav begrænses til fremtiden:

1. lovens ordlyd giver ikke en klar beskrivelse af det afgiftspligtige vareområde, **og**
2. skattemyndighederne har ikke offentliggjort retningslinjer, der udfylder ordlyden på det relevante punkt.

Er blot den anden betingelse ikke opfyldt – fordi der findes en publiceret vejledningstekst – kan den afgiftspligtige ikke støtte ret på uklarheden. Det er en snæver, men reel retssikkerhedsgaranti på områder, hvor lovgiver har valgt en åben opsamlingskategori som »lignende læskedrikke«. Sondringen mellem uklar retstilstand og almindelig retsvildfarelse er beslægtet med den, der gælder for genoptagelse af afgiftstilsvær, jf. [skatteret-genoptagelse](#).

LOV

Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1

PRAKSIS

Landsskatteretten · Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer

11.03.2013

§ 6 Overlappet til chokoladeafgiftslovens dækningsafgift – proteinbarerne og dissensen

Sagen i [12-0189017](#) angik ikke kun drikkevarer. SKAT havde tillige skønsmæssigt ansat chokolade- og sukkervareafgiften til 1.851.021 kr. for selskabets proteinbarer under henvisning til [chokoladeafgiftslovens § 1, stk. 1](#) og til tidligere praksis i **SKM2004.398.LSR** og **SKM2009.816.LSR** ([Proteinbarers forhold til chokoladeafgiftsloven](#)).

Landsskatteretten var delt:

- **Tre retsmedlemmer** fandt efter en samlet vurdering af barernes karakter – indholdet og intentionen med købet – at de ikke var omfattet af chokoladeafgiftslovens § 1, stk. 1. Barerne blev ikke anset for en erstatning for en almindelig chokoladebar, men indtages i forbindelse med fysisk udfoldelse.
- **Retsformanden** dissenterede og fandt barerne omfattet, fordi de var overtrukket med eller indeholdt chokolade, og henset til barernes form og størrelse.

Afgørelsen fulgte stemmeflertallet. Konsekvensen var, at barerne – netop fordi de faldt uden for chokoladeafgiftslovens kapitel 1 – i stedet blev omfattet af **dækningsafgiften** i [chokoladeafgiftslovens § 22](#), der rammer varer, som ikke i sig selv er afgiftspligtige efter kapitel 1, men som indeholder afgiftspligtige bestanddele.

Østre Landsret tog i **SKM2015.654.ØLR** stilling til to af bartyperne (fuldt chokoladeovertrukne og fuldt yoghurtovertrukne) og opstillede den test, der siden har været styrende:

Anvendelsen af ordene "chokolade og chokoladevarer ... af enhver art" i chokoladeafgiftslovens § 1, stk. 1, nr. 1, viser imidlertid, at lovgivningsmagten har tilsigtet at give bestemmelsen et bredt anvendelsesområde, hvilket yderligere understreges ved bestemmelsen om afgiftspligt for efterligninger og erstatningsvarer i lovens § 1, stk. 1, nr. 10.

I overensstemmelse med en naturlig sproglig forståelse af "chokoladevarer" finder landsretten, at bestemmelsen omfatter varer, hvor chokoladen er karaktergivende for produktet, og at der i den forbindelse må lægges vægt på bl.a. den relative mængde af chokolade i varen, hvor fremtrædende chokoladesmagen er, og om varen visuelt fremtræder som værende af chokolade.

Der er derimod ikke holdepunkter for en antagelse om, at varens pris, ernæringsindhold og aftagergrupper indgår i afgrænsningen af begrebet "chokoladevarer" i chokoladeafgiftslovens § 1, stk. 1, nr. 1.

Den fuldt chokoladeovertrukne bar var omfattet; den yoghurtovertrukne faldt uden for. Landsskatteretten har siden anvendt testen i **SKM2018.172.LSR** (sagsnr. 16-0850515) og **SKM2018.202.LSR** (sagsnr. 17-0987459), hvor barer med henholdsvis 2,7 pct. og 13 pct. chokolade fordelt som små stykker ikke blev anset for karaktergivende chokoladevarer og derfor alene blev belagt med dækningsafgift efter § 22.

Parallellen til mineralvandsafgiften er slående og metodisk vigtig: **for begge afgifter afgøres kvalifikationen af varens objektive beskaffenhed – ikke af pris, ernæringsprofil eller den aftagergruppe, markedsføringen retter sig mod.** Hvor produktet falder uden for hovedafgiften, opsamles det af en subsidieret afgiftskategori (læskedrik-restkategorien henholdsvis dækningsafgiften).

LOV

[Chokoladeafgiftsloven § 1, stk. 1](#)[Chokoladeafgiftsloven § 22, stk. 1](#)[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1](#)PRAKSIS **Landsskatteretten** · Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer

11.03.2013

Afgiftens udløsning ved kontrolbesøg: varer i forretningslokalet efter § 25, stk. 1

Ved siden af vareområdet står en helt objektiv hæftelsesregel. [Mineralvandsafgiftslovens § 25, stk. 1](#) lød:

Den, der overdrager, erhverver, tilegner sig eller anvender varer, hvoraf der ikke er betalt afgift, som skulle være betalt efter denne lov, skal betale afgift af varerne.

Den mest markante anvendelse er Landsskatterettens afgørelse af 14. august 2012 i sag [12-02406](#). SKAT fandt ved et uanmeldt kontrolbesøg i en delikatesseforretning **21 upantede dåser mineralvand**. Indehaveren forklarede, at dåserne var købt kontant i en anden butik uden faktura og alene var til eget brug og til personalet, og at de stod adskilt fra det øvrige sortiment bag disken. Landsskatteretten fastholdt afgiftskravet:

Det af repræsentanten anførte, om at varerne ikke var udbudt til salg, men var til indehaveren og personalet, ændrer ikke ved dette. Der er herved henset til, at varerne var placeret i forretningslokalet... Varerne er derved omfattet af afgiftspligten.

Det er altså **placeringen i forretningslokalet kombineret med erhvervelsen til virksomheden/indehaveren**, der udløser kravet – ikke en salgshensigt. Samme mønster ses i [11-03987](#) om upantede tyske sodavand i en dagligvarebutik.

Hæftelsen er ligeledes uafhængig af, hvem der reelt har begået fejlen i leverandørkæden. I [11-00960](#) blev en grønthandler afkrævet i alt 1.188,86 kr. i mineralvands-, chokolade- og sukkervareafgift af 876,64 liter sukkerholdig mineralvand, 219,20 liter sukkerfri mineralvand og 6,6 kg chokolade. To leverandører indsendte efterfølgende erklæringer, hvor de påtog sig det fulde juridiske og økonomiske ansvar for de manglende afgifter. Det ændrede intet: Landsskatteretten fastholdt opkrævningen hos detailvirksomheden med henvisning til hæftelsen efter § 25, stk. 1, og dokumentationspligten efter § 12. Tilsvarende blev hæftelsen fastholdt over for en køber, der havde erhvervet varerne fra en **dansk** leverandør, i [11-00741](#).

Beløbenes størrelse spillede ingen rolle for prøvelsen. I [11-02759](#) drejede sagen sig om 345 kr., og i **SKM2013.533.BR** ([Københavns Byret, BS 41B-5404/2011](#)) nåede en forhøjelse af mineralvandsafgiften på **21 kr.** helt til byretten. Det siger noget om, at afgiftskravet i praksis fungerede som en accessorisk sanktion knyttet til kontrolregimet snarere end som et fiskalt instrument i den enkelte sag.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12, stk. 3](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 25, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsskatteretten · Skønsmæssig forhøjelse af mineralvandsafgift ved fund af upantede varer i forretningslokale	14.08.2012
	Landsskatteretten · Manglende mineralvandsafgift på grund af regnskabsmangler i frugt- og grøntforretning	21.05.2012
	Landsskatteretten · Skønsmæssig ansættelse af mineralvandsafgift ved fund af upantede varer i butik	21.02.2012
	Landsskatteretten · Ansvar for mineralvands- og chokoladeafgift ved uanmeldt kontrol af grønthandler	05.07.2011
	Landsskatteretten · Hæftelse for ubetalt mineralvands-, øl- og emballageafgift ved køb fra dansk leverandør	06.06.2011

§ 8 Følgeseddel- og regnskabskravet i § 12 og skønsmæssig ansættelse efter opkrævningslovens § 5, stk. 2

Dokumentationsreglen i [mineralvandsafgiftslovens § 12, stk. 3](#) var streng og formaliseret:

Ved enhver leverance af afgiftspligtige varer til en virksomhed skal leverandøren udstede en følgeseddel. Betales leverancen kontant, skal leverandøren i stedet udstede en kvittering. Køberen skal opbevare følgesedler eller kvitteringer på det forretningssted, hvor salget af de varer, som følgesedlen eller kvitteringen vedrører, finder sted.

Dokumentationen skulle opbevares i mindst 3 måneder fra udstedelsesdagen, og efter [§ 12, stk. 5](#) skulle følgesedler og fakturakopier for **tilstedeværende** afgiftspligtige varer opbevares netop på det forretningssted, hvor varerne befandt sig. Hertil kom regnskabspligten i [§ 12, stk. 4](#), der henviste til bogføringsloven og momslovens § 55.

Praksis er konsekvent på tre punkter:

1. Efterfølgende fremlagte fakturaer reparerer ikke manglen. I [11-02759](#) fremskaffede ejeren fakturaerne samme dag som kontrollen, men fordi kasseregnskabet var mangelfuldt og købene ikke registreret, var der ingen sikkerhed for, at fakturaerne vedrørte de fundne varer. I [10-02971](#) blev en faktura fra december 2009 tilsidesat ved en kontrol i juni 2010, fordi den var over 6 måneder gammel og formodedes at vedrøre allerede solgte varer, og en senere indsendt faktura blev afvist, fordi den ikke var til stede i butikken under kontrollen. Samme resultat i [10-03504](#), hvor 574,64 liter sukkerholdig mineralvand, 15,84 liter sukkerfri mineralvand og 48,36 kg chokolade- og sukkervarer blev fundet.

2. Manglende dagligt kasseregnskab tilsidesætter regnskabsgrundlaget. Gennemgående mangler er fravær af daglige kasseafstemninger, uforklarede kassedifferencer og fremlæggelse af blotte Z-bonner. I [10-03504](#) blev der konstateret en kassedifference på -1.024,50 kr.; i [11-02759](#) fremstod de daglige afstemninger »konstruerede«. Se tilsvarende **SKM2011.760.LSR** (sagsnr. [11-00506](#)) om et selskab, der ikke havde ført et fyldestgørende regnskab over afgiftspligtige varer.

3. Skøn efter opkrævningslovens § 5, stk. 2 er den automatiske konsekvens. Landsskatteretten formulerer det stereotyp:

Det er med rette, at SKAT har tilsidesat regnskabsgrundlaget og ansat afgiftstilsvaret skønsmæssigt og opkrævet den ikke afregnede afgift hos virksomheden.

Og tilsvarende i [10-02971](#):

Virksomheden har ikke fremlagt dokumentation, der på tilstrækkelig vis giver grundlag for at ændre SKAT's skønsmæssigt opgjorte afgiftstilsvaret.

Denne skønsspraksis lever videre på de tilgrænsende afgifter. Se for chokolade- og sukkervareafgiften [18-0002912](#), hvor en bland-selv-slikbutik fik forhøjet afgiften med 380.426 kr. på grundlag af et skøn beregnet ud fra angivet salgsmoms og VIES-kontrolplysninger, og [16-0996391](#). Landsskatteretten har senest i **SKM2022.601.LSR** (sagsnr. [15-1549982](#)) behandlet dokumentationskravene ved en samlet forhøjelse af moms, mineralvandsafgift og emballageafgift – et konkret eksempel på, at krav vedrørende åbne afgiftsperioder fra tiden før ophævelsen fortsat afgøres længe efter 2014.

LOV	Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12, stk. 3-5	Opkrævningsloven § 5, stk. 2
PRAKSIS	Landsskatteretten · Stadfæstelse af skønsmæssig forhøjelse af chokoladeafgift i slikbutik grundet manglende købsdokumentation	
	04.11.2019	
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster skønsmæssig ansættelse af chokoladeafgift og moms grundet manglende regnskabsføring	
	21.09.2018	
	Landsskatteretten · Manglende mineralvandsafgift på grund af regnskabsmangler i frugt- og grøntforretning	
	21.05.2012	
	Landsskatteretten · Stadfæstelse af skønsmæssig forhøjelse af mineralvands- og chokoladeafgift efter kontrolbesøg	
	04.07.2011	
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for betalt mineralvandsafgift ved kontrolbesøg	
	29.06.2011	

§ 9 Svind på færdigvarelager som »udlevering« efter § 6, stk. 1

For registrerede oplagshavere rejste opgørelsesreglen et selvstændigt fortolkningsspørgsmål. Efter mineralvandsafgiftslovens § 6, stk. 1, skulle den afgiftspligtige mængde opgøres »på grundlag af udleveringen fra virksomheden af afgiftspligtige varer i perioden«, og § 7, stk. 1, nr. 4, gav fradrag for varer, der var gået tabt ved indbrud, brand, forlis eller brækage. Loven nævnte derimod ikke svind – modsat øl- og vinafgiftslovens § 9, stk. 1, der udtrykkeligt lagde »svind og lignende« til den udleverede mængde.

Spørgsmålet blev afgjort i **SKM2008.979.LSR** (sagsnr. 06-03464). En oplagshaverregistreret mineralvandsproducent havde bogført ikke-forklarlige optællingsdifferencer på færdigvarelageret, og SKAT efteropkrævede 1.293.811 kr. for 2003-2005. Virksomheden gjorde gældende, at differencerne udgjorde promiller (0,12-0,22 pct.) af den fremstillede mængde, at de i vidt omfang skyldtes maskinelle fejl i pallemærkning ved postmix-tapning, og at manglende omtale af svind i loven måtte fortolkes modsætningsvis.

Landsskatteretten afviste den snævre læsning:

Begrebet "udlevering" i mineralvandsafgiftslovens § 6, stk. 1, må derfor anses for at dække mere end blot det, at varerne på helt normalt vis sælges til en aftager, og i denne forbindelse udleveres fra lagret, og således også omfatte en situation som nærværende.

Argumentationen bygger på en modsætningsslutning fra § 7: når varer tabt ved indbrud mv. først bliver fradragsberettigede i kraft af en udtrykkelig undtagelse, må de ellers have været omfattet af § 6. Retten lagde tillige vægt på, at lagerregnskaber af kontrollensyn skal vise, hvad der faktisk står på lageret. At øl- og vinafgiftsloven havde en udtrykkelig svindregel, kunne ikke føre til et andet resultat, da den lov gennemfører EU-harmoniserede afgifter og dermed skulle tydeliggøre kravene efter cirkulationsdirektivets [artikel 14](#). Endelig fandtes der ikke hjemmel til at se bort fra afgiften, blot fordi differencerne var beløbsmæssigt beskedne.

Virksomheden fik dog delvist medhold på fristspørgsmålet: da afgiftsperioden var måneden, og angivelsesfristen var den 15. i den følgende måned, var opkrævningen for januar til og med april 2003 forældet efter den ordinære 3-års-frist, da forslag til afgørelse først blev sendt den 19. maj 2006. Afgørelsen er dermed også et eksempel på, at fristreglerne beskærer selv velbegrundede materielle krav.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1](#)
[Øl- og vinafgiftsloven § 11, stk. 3](#)

Erhvervsmæssig indførsel kontra eget brug – § 10 a og de vejledende mængder

Ved indførsel fra andre EU-lande fulgte afgiften af [§ 10 a, stk. 1](#), hvorefter afgiften svares i forbindelse med varemodtagelsen her i landet, og erhvervsdrivende varemodtagere skulle lade sig registrere hos told- og skatteforvaltningen, **inden** varerne blev afsendt fra udlandet. Undtagelsen for privatpersoners indførsel til eget brug blev i praksis håndteret gennem [øl- og vinafgiftslovens § 11, stk. 3](#), og pantemballagen udløste samtidig krav efter [emballageafgiftslovens § 7 a, stk. 1](#).

Den EU-retlige ramme var oprindeligt cirkulationsdirektivet, [Rådets direktiv 92/12/EØF, artikel 8 og 9](#), senere afløst af [direktiv 2008/118/EF, artikel 32](#), der lader medlemsstaterne fastsætte vejledende mængder som bevismæssigt holdepunkt. Praksis anvendte følgende vejledende mængder:

Varetype	Vejledende mængde

Øl	110 liter
Bordvin	90 liter
Hedvin	20 liter
Spiritus	10 liter

For **mineralvand fandtes ingen selvstændig vejledende mængde**; Landsskatteretten tog udgangspunkt i grænsen for øl og vurderede den samlede indførsel. Det fremgår klart af [10-00671](#), hvor en klager blev standset ved grænsen med 1.752 dåser øl (578,16 liter) og 1.368 dåser mineralvand (451,44 liter). Retten henviste samlet til mineralvandsafgiftslovens § 1, stk. 1, og § 10 a, stk. 1, til øl- og vinafgiftslovens §§ 1, 3 og 4 og til emballageafgiftslovens § 7 a, stk. 1, og fandt, at kvantummet lå væsentligt over, hvad der med rimelighed kan forventes anvendt i en normal husholdning.

Bevisbyrdefordelingen er fast: **overskrides den vejledende mængde væsentligt, påhviler det indføreren at sandsynliggøre, at varerne er til eget brug**. Forklaringer om forestående fester er gennemgående ikke tilstrækkelige uden objektiv dokumentation:

Sag	Indførte mængder	Forklaring	Resultat
12-0196223	784 l øl, 118 l mineralvand	To 50-års fødselsdage udskudt pga. operation samt fest for sønnens skolekammerater	Stadfæstet; kontrakt om musik og sygejournal utilstrækkelig
12-0191380	712,80 l øl, 411,84 l sodavand, 257,40 l cider, 30 l vin, 6 l spiritus	Familiefester og barnedåb for to familier	Stadfæstet trods invitationer, lejekontrakt og billeder
12-00178	1.021,68 l øl + 475,20 l mineralvand (aug. 2011) og 673,20 l øl + 356,40 l mineralvand (okt. 2011)	Fødselsdagsfest og julefrokoster	Stadfæstet; gentagne kontroller indgik i vurderingen
13-2270808	1.972 l øl, 689 l mineralvand, 59,4 l cider, 54 l vin	Havefest, guldbryllop, 40-års fødselsdag	Stadfæstet; klager havde tidligere modtaget indskærpelse
14-0643075	304 l øl, 680 l sodavand	–	Anset erhvervsmæssig og afgiftspligtig
14-1203010	Store mængder øl, vin og mineralvand	–	Ikke anset for eget brug

To forsvarsargumenter afvises konsekvent. **Medejerskab**: at en del af lasten angiveligt tilhørte medpassagerer, ændrede intet, når den samlede mængde stadig oversteg de vejledende grænser væsentligt – se [12-0196223](#), [12-0191380](#) og [13-2270808](#). **Efterrationaliserede festforklaringer**: i [13-537320](#) fandt SKAT notater med navne, telefonnumre og konkrete bestillinger i klagerens pengepung, og døtrenes fødselsdage lå i januar og september – ikke i juni. I [14-5117444](#) blev forklaringen om et fælles indkøb med kæresten afvist, fordi klageren ved kontrollen havde oplyst selv at have købt alle varerne og kun fremviste én kvittering. Se også **SKM2015.106.BR** ([Retten i Holstebro, BS 3-168/2014](#)), hvor byretten tog stilling til opkrævning af punktafgifter på en indført mængde drikkevarer.

Bemærk endelig, at også [11-02996](#) følger samme skabelon, og at problemstillingen fortsat er levende: i [21-0104552](#) blev omfattende køb af øl i Tyskland så sent som i 2025 anset for uregistreret virksomhed med pligt til at betale erhvervsessmoms.

LOV

[Emballageafgiftsloven § 7a, stk. 1](#)
[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 10a, stk. 1](#)
[Øl- og vinafgiftsloven § 11, stk. 3](#)

PRAKSIS	Landsskatteretten · Omfattende køb af øl i Tyskland anset for uregistreret virksomhed med pligt til at betale erhvervelsesmoms	23.06.2025
	Landsskatteretten · Indførsel af 641 liter øl anset for ikke at være til eget brug	07.10.2016
	Landsskatteretten · Opkrævning af øl-, vinafgift og mineralvandsafgift - Indførsel af store mængder drikkevarer ikke anset for 'eget brug'	05.08.2016
	Landsskatteretten · Indførsel af 304 liter øl og 680 liter sodavand fra Tyskland ansat for erhvervsmæssig og afgiftspligtig	22.12.2015
	Landsskatteretten · Afgiftspligt ved indførsel af 720 liter øl fra Tyskland - spørgsmål om eget brug	18.12.2013
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afgiftsopkrævning for store mængder indførte drikkevarer	04.12.2013
	Landsskatteretten · Opkrævning af øl- og mineralvandsafgift - Eget forbrug	20.11.2012
	Landsskatteretten · Afgørelse om opkrævning af øl-, mineralvands- og spiritusafgift - Indførsel af varer ikke anset for at være til eget brug	22.10.2012
	Landsskatteretten · Afgørelse om opkrævning af øl-, mineralvands- og spiritusafgift ved indførsel fra Tyskland	12.06.2012
	Landsskatteretten · Afgørelse om øl- og mineralvandsafgift ved indførsel af større mængde øl	27.09.2011
	Landsskatteretten · Afkrævning af øl- og mineralvandsafgift ved indførsel fra Tyskland	17.08.2010

§ 11 Systematisk grænsehandel: uregistreret virksomhed, skøn på tværs af afgiftslove og strafansvar

Hvor indførslen ikke er en enkeltstående begivenhed, men et mønster, skifter sagerne karakter fra grænsekontrol til virksomhedskontrol. Den klassiske afgørelse er [09-03086](#), hvor SKAT og politiet ved en kontrolaktion fandt et stort lager af tyske øl, sodavand og cider uden danske pantmærker på klagerens bopæl. Klageren erkendte at have indkøbt varerne i Tyskland og videresolgt dem fra adressen gennem tre år. Uden regnskab for den uregistrerede virksomhed foretog SKAT en skønsmæssig ansættelse for 2006-2008 på grundlag af fundne kvitteringer og klagerens egne forklaringer om antallet af ture:

År	Sodavand (kasser)	Øl (kasser)	Somersby (kasser)	Ture
2006	900	900	0	12
2007	900	900	0	12
2008	675	775	225	10

Det samlede krav udgjorde 17.477 kr. i mineralvandsafgift og 53.773 kr. i øl- og vinafgift. Landsskatteretten stadfæstede: afgiften forfaldt ved modtagelsen i Danmark efter mineralvandsafgiftslovens § 10 a, stk. 1, regnskabskravene var ikke opfyldt, og skønnet – der allerede tog højde for et vist privatforbrug – var velbegrundet. Påstanden om, at en tredjedel var til eget brug, blev afvist som udokumenteret.

Samme metode ses i [03-02836](#), hvor salg af dåseøl og vin fra en container uden registrering førte til et samlet krav på 328.458 kr. fordelt på ølafgift, vinafgift, emballageafgift og moms, fastsat skønsmæssigt på grundlag af en medhjælperes detaljerede politiforklaring. Karakteristisk for denne sagstype er, at kravet **kumuleres på tværs af afgiftssubjekter** – punktafgift på drikkevaren, emballageafgift på beholderen og moms (herunder erhvervelsesmoms) på transaktionen. Se tilsvarende [21-0104552](#).

Den strafferetlige side blev håndhævet parallelt. I **SKM2010.756.VLR** (8. afdeling, S-1243-10) blev der efter to ransagninger rejst tiltale bl.a. efter den dagældende mineralvandsafgiftslovs § 21 i forbindelse med import, pant, emballager og videresalg af ufortoldede varer. I **SKM2015.6.ØLR** (4. afdeling, S-354-14) var to tiltalte i forening tiltalt for at have indført 1.446 dåser øl og 1.350 dåser mineralvand i pantpligtig emballage bestemt til videresalg.

Mest instruktiv er **SKM2014.651.ØLR** (21. afdeling, S-3854-13). En kioskindehaver var tiltalt dels for at have markedsført 28 stk. engangsemballage med falske pantmærker, dels for i strid med § 12, stk. 3 og 4, ikke at have opbevaret følgesedler eller kvitteringer for 25,94 liter mineralvand af mærkerne Coca Cola, Coca Cola Zero og Fanta Orange og ikke at kunne fremvise et forskriftsmæssigt regnskab. Byretten idømte en bøde på 10.000 kr., og landsretten stadfæstede – også for så vidt angår mineralvandsafgiften, selv om loven var ophævet inden domsforhandlingen. Landsrettens begrundelse er central for alle verserende krav fra tiden før 2014:

Det fremgår af bemærkningerne til loven, hvorved mineralvandsafgiftsloven blev ophævet, at ophævelsen skete med henblik på at mindske grænsehandlen og omfanget af illegal handel som led i en række initiativer, der skulle forbedre rammerne for vækst og beskæftigelse i Danmark. Der er derfor ikke ved ophævelsen sket nogen omvurdering af strafværdigheden af overtrædelser begået før lovens ophævelse, og sådanne overtrædelser må derfor fortsat bedømmes efter den straffelovgivning, som var gældende på gerningstidspunktet, jf. straffelovens § 3, stk. 1, 2. pkt.

Landsretten tilsidesatte samtidig tiltaltes forklaring om, at de pantmærkede sodavand var overtaget fra den forrige ejer, som »helt usandsynlig« – henset til tidsforløbet fra overtagelsen i juli 2011 til kontrollen den 29. februar 2012 sammenholdt med et dagligt salg på 5-10 sodavand.

LOV

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 10a, stk. 1](#)

[Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12, stk. 3, 4](#)

[Opkrævningsloven § 5, stk. 2](#)

[Straffeloven § 3, stk. 1](#)

PRAKSIS	Landsskatteretten · Omfattende køb af øl i Tyskland anset for uregistreret virksomhed med pligt til at betale erhvervesmoms	23.06.2025
	Landsskatteretten · Skønsmæssig ansættelse af afgifter og moms ved uregistreret salg af øl og vin	21.12.2010
	Landsskatteretten · Afgiftskrav for øl og sodavand indført fra Tyskland til videresalg	25.03.2010

§ 12 Nedsættelsen 1. juli 2013 og ophævelsen 1. januar 2014

Afviklingen skete i to trin ved [lov nr. 789 af 28. juni 2013](#) om ophævelse af lov om afgift af mineralvand m.v. og om ændring af øl- og vinafgiftsloven og forskellige andre love.

Trin 1 – halvering pr. 1. juli 2013. Lovens § 1 nedsatte satserne i mineralvandsafgiftslovens § 2, stk. 1:

Varetype	Sats før 1. juli 2013	Sats fra 1. juli 2013
Sodavand m.v. med over 0,5 g tilsat sukker pr. 100 ml	182 øre/l	82 øre/l
Sodavand m.v. med højst 0,5 g tilsat sukker pr. 100 ml	66 øre/l	30 øre/l

Nedsættelsen fik virkning for varer, der fra den 1. juli 2013 blev udleveret til forbrug fra registrerede virksomheder, angivet til fortoldning eller importeret, jf. lovens § 8, stk. 4.

Trin 2 – fuld ophævelse pr. 1. januar 2014. Lovens § 7 er kortfattet:

Lov om afgift af mineralvand m.v., jf. lovbekendtgørelse nr. 419 af 7. maj 2012, ophæves.

Efter § 8, stk. 2 trådte § 7 i kraft den 1. januar 2014, og efter § 8, stk. 7, havde ophævelsen virkning for mineralvand m.v., der fra den 1. januar 2014 udleveres til forbrug fra registrerede virksomheder, angives til fortoldning eller importeres.

Overgangsordningen. § 9 indeholdt en dobbelt lagergodtgørelsesordning. Virksomheder med et lager afgiftsberigtiget til den højere sats pr. 1. juli 2013 kunne få godtgjort **afgiftsdifferencen** for uåbnede beholdere (stk. 1), og virksomheder med et lager af afgiftsberigtiget mineralvand pr. 1. januar 2014 kunne få godtgjort **hele afgiften** for uåbnede beholdere (stk. 3). Godtgørelse blev kun ydet for varer bestemt til afsætning og kun, hvis beløbet oversteg 500 kr. (stk. 4), og det var en betingelse, at virksomheden havde overholdt regnskabsbestemmelserne i mineralvandsafgiftslovens § 12 (stk. 5). Anmodning med specificeret lageropgørelse skulle være told- og skatteforvaltningen i hænde senest den 10. juli 2013 henholdsvis den 14. januar 2014 (stk. 7).

Baggrunden er gengivet i Østre Landsrets præmisser i **SKM2014.651.ØLR**: ophævelsen skete »med henblik på at mindske grænsehandlen og omfanget af illegal handel som led i en række initiativer, der skulle forbedre rammerne for vækst og beskæftigelse i Danmark«. Samme lov afskaffede den vægtbaserede emballageafgift – en afskaffelse, der efterfølgende blev fremrykket ved **lov nr. 93 af 29. januar 2014**.

Hvad ophævelsen ikke rørte ved. Den **volumenbaserede** emballageafgift på beholdere til bl.a. mineralvand og limonade består, jf. **emballageafgiftsloven** og reglerne om varemodtagelse i § 7 a. Det er derfor stadig relevant at kvalificere en drikkevare korrekt – blot nu efter emballageafgiftslovens eget vareområde og ikke efter mineralvandsafgiftsloven. Tilsvarende har Landsskatteretten fortsat behandlet mineralvandsafgiftskrav for åbne perioder længe efter 2014, jf. **SKM2022.601.LSR** (sagsnr. 15-1549982).

LOV

Emballageafgiftsloven § 7a, stk. 1

Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1

Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12

§ 13 Sammenfatning: to spor, to bevisbyrder

Praksis om mineralvandsafgiftens vareområde falder i to spor, der bevæger sig i modsat retning, og som det er værd at holde adskilt.

Det materielle spor er indholdsaseret og relativt tilbageholdende over for myndighederne. Afgiftspligten efter § 1, stk. 1, nr. 1 blev afgjort af, hvad produktet faktisk indeholdt – vand, smag og/eller sødestoffer på den ene side, mælkebaserede proteindrikke på den anden. Varebetegnelse, pris, ernæringsprofil og aftagergruppe var uden betydning, jf. **12-0189017** og **SKM2015.654.ØLR**. Hvor lovens ordlyd ikke gav en klar beskrivelse af vareområdet, og hvor myndighederne ikke havde offentliggjort retningslinjer, kunne afgiften kun kræves fremadrettet. Havde myndighederne derimod publiceret en fortolkning – som i **SKM2009.216.LSR** med saftbekendtgørelsens nektarkategorier – kunne den afgiftspligtige ikke støtte ret på uklarheden.

Det processuelle spor er derimod strengt objektigt. Afgiftspligten blev udløst af varernes fysiske tilstedeværelse i forretningslokalet, uanset salgshensigt (**12-02406**); hæftelsen efter § 25, stk. 1 kunne ikke overføres til leverandøren ved erklæring (**11-00960**); efterfølgende fremlagte fakturaer reparerede ikke en

manglende følgeseddel på kontroltidspunktet ([10-02971](#), [11-02759](#)); og bevisbyrden for privat brug ved indførsel over de vejledende mængder påhvilede indføreren ([10-00671](#), [12-0196223](#), [13-2270808](#)).

Den kombination – en materielt uklar hjemmel håndhævet med et meget formaliseret kontrolapparat – er formentlig en del af forklaringen på, at afgiften blev afviklet. Men praksis er ikke uden aktuel værdi. Afgrænsningsteknikken i [12-0189017](#) og i [SKM2015.654.ØLR](#) anvendes fortsat på chokoladeafgiftens sondring mellem karaktergivende chokoladevarer og dækningsafgiftspligtige varer efter [chokoladeafgiftsloven § 22](#), og skøns- og dokumentationspraksis efter [opkrævningslovens § 5, stk. 2](#) er uændret på de tilbageværende punktafgifter, jf. [18-0002912](#) og [16-0996391](#). Endelig fastslår [SKM2014.651.ØLR](#), at ophævelsen ikke indebar nogen omvurdering af strafværdigheden, hvorfor forholdet begået før den 1. januar 2014 fortsat bedømmes efter den dagældende lov. For de tilstødende områder henvises til [moms-fortolkning](#), [skatteret-genoptagelse](#) og [skm-offentliggørelse-afgørelser](#).

LOV	Chokoladeafgiftsloven § 22, stk. 1	Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1, stk. 1	
	Lov om afgift af mineralvand m.v. § 25, stk. 1	Opkrævningsloven § 5, stk. 2	
PRAKSIS	Landsskatteretten · Stadfæstelse af skønsmæssig forhøjelse af chokoladeafgift i slikbutik grundet manglende købsdokumentation		04.11.2019
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster skønsmæssig ansættelse af chokoladeafgift og moms grundet manglende regnskabsføring		21.09.2018
	Landsskatteretten · Landsskatteretten stadfæster afgiftsopkrævning for store mængder indførte drikkevarer		04.12.2013
	Landsskatteretten · Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer		11.03.2013
	Landsskatteretten · Opkrævning af øl- og mineralvandsafgift - Eget forbrug		20.11.2012
	Landsskatteretten · Skønsmæssig forhøjelse af mineralvandsafgift ved fund af upantede varer i forretningslokale		14.08.2012
	Landsskatteretten · Manglende mineralvandsafgift på grund af regnskabsmangler i frugt- og grøntforretning		21.05.2012
	Landsskatteretten · Ansvar for mineralvands- og chokoladeafgift ved uanmeldt kontrol af grønthandler		05.07.2011
	Landsskatteretten · Manglende dokumentation for betalt mineralvandsafgift ved kontrolbesøg		29.06.2011
	Landsskatteretten · Afkrævning af øl- og mineralvandsafgift ved indførsel fra Tyskland		17.08.2010

REFERENCE Lovgrundlag

6 paragraffer

Chokoladeafgiftsloven § 22	stk. 1	Lov om afgift af mineralvand m.v. § 1	stk. 1
Lov om afgift af mineralvand m.v. § 10a	stk. 1	Lov om afgift af mineralvand m.v. § 12	stk. 3
Lov om afgift af mineralvand m.v. § 25	stk. 1	Opkrævningsloven § 5	stk. 2

MATERIALE Citerede afgørelser

23 afgørelser

23.06.2025	Omfattende køb af øl i Tyskland anset for uregistreret virksomhed med pligt til at betale erhvervesmoms	21-0104552
04.11.2019	Stadfæstelse af skønsmæssig forhøjelse af chokoladeafgift i slikbutik grundet manglende købsdokumentation	18-0002912
21.09.2018	Landsskatteretten stadfæster skønsmæssig ansættelse af chokoladeafgift og moms grundet manglende regnskabsføring	16-0996391
07.10.2016	Indførsel af 641 liter øl anset for ikke at være til eget brug	14-5117444
05.08.2016	Opkrævning af øl-, vinafgift og mineralvandsafgift - Indførsel af store mængder drikkevarer ikke anset for 'eget brug'	14-1203010
22.12.2015	Indførsel af 304 liter øl og 680 liter sodavand fra Tyskland ansat for erhvervsmæssig og afgiftspligtig	14-0643075
18.12.2013	Afgiftspligt ved indførsel af 720 liter øl fra Tyskland - spørgsmål om eget brug	13-537320
04.12.2013	Landsskatteretten stadfæster afgiftsopkrævning for store mængder indførte drikkevarer	13-2270808
11.03.2013	Afgørelse om mineralvandsafgift og chokoladeafgift på proteinbarer og drikkevarer	12-0189017
20.11.2012	Opkrævning af øl- og mineralvandsafgift - Eget forbrug	12-0196223
22.10.2012	Afgørelse om opkrævning af øl-, mineralvands- og spiritusafgift - Indførsel af varer ikke anset for at være til eget brug	12-0191380
14.08.2012	Skønsmæssig forhøjelse af mineralvandsafgift ved fund af upantede varer i forretningslokale	12-02406
12.06.2012	Afgørelse om opkrævning af øl-, mineralvands- og spiritusafgift ved indførsel fra Tyskland	12-00178
21.05.2012	Manglende mineralvandsafgift på grund af regnskabsmangler i frugt- og grøntforretning	11-02759
21.02.2012	Skønsmæssig ansættelse af mineralvandsafgift ved fund af upantede varer i butik	11-03987
27.09.2011	Afgørelse om øl- og mineralvandsafgift ved indførsel af større mængde øl	11-02996
05.07.2011	Ansvar for mineralvands- og chokoladeafgift ved uanmeldt kontrol af grønthandler	11-00960
04.07.2011	Stadfæstelse af skønsmæssig forhøjelse af mineralvands- og chokoladeafgift efter kontrolbesøg	10-03504
29.06.2011	Manglende dokumentation for betalt mineralvandsafgift ved kontrolbesøg	10-02971
06.06.2011	Hæftelse for ubetalt mineralvands-, øl- og emballageafgift ved køb fra dansk leverandør	11-00741
21.12.2010	Skønsmæssig ansættelse af afgifter og moms ved uregistreret salg af øl og vin	03-02836
17.08.2010	Afkrævning af øl- og mineralvandsafgift ved indførsel fra Tyskland	10-00671
25.03.2010	Afgiftskrav for øl og sodavand indført fra Tyskland til videresalg	09-03086